

De Saambinder

Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

donderdag 13 mei 2010

MEDITATIE

Het kroningsfeest van Jezus

Hemelvaartsdag kan met recht genoemd worden de kroningsdag van Vorst Immanuël. Hemel en aarde worden vanwege dit doorluchte feit opgeroepen zich te verblijden in Hem van Wie de apostel zegt: "Maar wij zien Jezus met heerlijkheid en eer gekroond."

Het oog van de apostel wordt afgetrokken van het aardse en hemelwaarts gericht. Het geloofsoog mag doordringen achter de wolk die Jezus wegnam. Ik zou u willen vragen: Welke gedachten en verwachtingen worden er bij u opgewekt wanneer u aan de hemel denkt? Velen hopen op de hemel, maar de weg die leidt naar de hemel, wenst men niet! Wat een gelukkig volk, dat op die weg geleid wordt. Voor hen krijgt de hemelvaart van Jezus eeuwigheidswaarde.

Het door Jezus gesproken woord: "Ik ga heen om u plaats te bereiden", is nu vervuld geworden. Hij heeft met tranen gezaaid, thans mag Hij met gejuich maaien. Welk een heugelijk feit voor Gods Kerk. Niet alleen Zijn geboorte, Zijn lijden en sterven, en het

Maar wij zien Jezus met heerlijkheid en eer gekroond.

Hebreeën 2:9

tenietdoen van de dood op de opstandingsmorgen hebben een plaats in het geloofsleven van Gods volk, maar ook het kroningsfeest van Jezus.

Wanneer de Heidelbergse Catechismus de vraag stelt: "Wat nut ons de hemelvaart van Christus?", dan staat er in het antwoord: dat Hij in de hemel onze Voorspreker is voor het aangezicht van Zijn Vader, maar tevens dat Hij als het Hoofd, Zijn Kerk tot Zich nemen zal. Welnu, hier mag de apostel iets van zien. Vandaar dat de hemelvaart het kroningsfeest wordt genoemd. De kroon, die Christus in een weg van vernedering heeft verdiend, heeft Hij verkregen in een weg van verhoging. Zijn Vader was er alles aan gelegen om Zijn geliefde Zoon het loon Hem toegezegd, te

geven en Hem met eer en heerlijkheid te kronen.

Wat is het een zalige plaats in het leven van Gods volk, Hem zó evenals de apostel te mogen zien. Dat is ook de plaats waar de Kerk gaat zien dat zij de hel verdiend hebben. Hij, Die met heerlijkheid en eer gekroond is, krijgt waarde voor hen, die eerlijk moeten belijden de hemel te hebben verzondigd. Hier opent zich de weg - niet voor hemelzoekers maar voor Godzoekers - om door een weg van recht in de hemel te kunnen worden opgenomen en weer in heerlijkheid en eer hersteld te kunnen worden. Ver boven alle hemelen heeft Christus nu voor daklozen een plaats bereid, waar dieven niet meer kunnen doorgraven en stelen.

Wanneer de apostel zegt: "Wij zien", is dit met recht een geloofsdaad. Dit "zien" houdt in een afzien van zichzelf, een heenzien en een opzien naar Hem, Die van de Vader met eer en heerlijkheid is gekroond. Zijn gekroond worden met de doornenkroon heeft plaatsgemaakt voor de kroon, Hem door de Vader opgezet, en het beklimmen van de troon, Hem door de Vader geschonken. Wat een voorrecht wanneer wij op deze wijze het grote feit van hemelvaart mogen herdenken. Om Hem door het geloof bevindelijk te mogen zien met heerlijkheid en eer gekroond. Zouden we ons niet in het stof moeten buigen en uitroepen met de dichter: Hij, de Vorst der aard', is die hulde waard.

Welgelukzalig dat volk, hetwelk aan de weet gekomen is dat de rijkdom van hemelvaart eeuwigheidswaarde verkrijgt voor helwaardigen. Ook de mens was eenmaal met heerlijkheid en eer gekroond, maar die kroon is door de zonde van ons hoofd gevallen. De ware hemelvaartvierder is dan ook het woord van Jeremia niet vreemd: "De kroon onzes hoofds is afgevallen; o wee onzer, dat wij zo gezondigd hebben". De zondaar zou nooit tot de kennis der waarheid kunnen komen, tenzij dat Jezus na het dragen van de doornenkroon, met heerlijkheid en eer gekroond zou zijn

Inhoud

- 1 Het kroningsfeest van Jezus
- 2 Kleine gemeenten (1): Breda
- 3 De Naam: Bijbelstudie over de namen van de Middelaar (19)
- 4 Wat ik las (2)
- 6 Afhankelijk van haar kinderen
- 7 De droefheid naar God (5)
- 9 Kerknieuws
- 9 Berichten
- 10 Kerkdiensten

88e jaargang

Nr. **33**

geworden. Maar zie, hier is de weg voor hen geopend, opdat zij zouden kunnen en mogen naderen tot Zijn troon zoals ze zijn. Hier is het met recht: "Toon Mij uw gedaante en doe Mij uw stem horen". Nee, zij behoeven niet in een staatsiekleed voor Hem te verschijnen. De lompen van de verloren zoon zijn de Heere welgevallig.

Weet, dat Christus' bediening een *volkomen* bediening is, maar ook een *gedurige* en *voortgaande* bediening. Voor velen is de hemelvaart een feit; men wacht op Zijn wederkomst ten oordeel. Maar zo is het niet voor hen die Zijn bediening niet kunnen missen. De apostel schrijft: "Alzo Hij altoos leeft om voor hen te bidden". Vraagt u wie die *hen* zijn? Dat zijn de geestelijk lammen, kreupelen en blinden. Het zijn dezulken die nog zo vaak leven onder een gesloten hemel. Menigmaal roepen zij uit: "Och, dat Gij de hemelen scheurdet, dat Gij nederkwaamt." Die *hen* zijn ook zij, tot wie Hij gesproken heeft: "Ik, Ik ben het, Die uw overtredingen uitdelg om Mijntewil, en Ik gedenk uwer zonde niet."

En daarom, schuldverslagene en buitenstaander, twijfel niet aan de goede uitslag van Zijn taak. Hij heeft aan het Hof des hemels nog nooit een pleidooi verloren dat Hij hield voor het aangezicht van Zijn Vader. Hij kan dan ook volkomen zalig maken degenen die door Hem tot God gaan.

Barendrecht,

ds. J. Mijnders

KLEINE GEMEENTEN

1

Breda

'Gemeente van Breda, God heeft voor u gestreden. God heeft de gebeden van Zijn kinderen verhoord, die in het verborgene voor Zijn aangezicht zijn uitgestort. God heeft alles opzich gezet, heeft betoond, dat Hij nog met u te maken wil hebben en dat Hij nog van uw zaken afweet.'

Met deze woorden vertolkte ds. A. Hoogerland op 27 mei 1970 de blijdschap die er in Breda heerste bij de eerste steenlegging van het nieuwe kerkgebouw. Na verschillende jaren in een overvolle kerkzaal bijeen te zijn gekomen, was er nu eindelijk zicht op een ruim en doelmatig kerkgebouw. In het begin van de jaren vijftig met acht à tien mensen begonnen in een klein zaaltje van "Ons huis" aan de Waterstraat, moest er al spoedig worden uitgeweken naar het "Christelijk Militair Tehuis" aan de Keizerstraat. In 1962 kon een pand aan de Spoorstraat worden betrokken. Omdat dit gebouw echter niet mocht worden uitgebreid, werd in 1969 besloten tot nieuwbouw.

Bij de ingebruikname van het nieuwe

Van de 157 gemeenten die ons kerkverband telt, zijn er 21 met minder dan honderd leden en doopleden. Sommige gemeenten zijn altijd klein geweest; andere gemeenten hebben vooral de laatste jaren met een daling van het ledental te maken, met alle gevolgen vandien. In tien afleveringen gaan we op bezoek bij kleine gemeenten. Deze week: Breda.

kerkgebouw, op 23 september 1970, telde de gemeente een kleine 120 zielen. Drie jaar later was dit aantal zelfs opgelopen tot boven de 130: 63 leden en 68 doopleden. In 1983 konden er voor de laatste keer meer dan hon-

De Saambinder

Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Wvd. hoofdredacteur:

ds. G.J. van Aalst

Bijdragen van medewerkers en boeken ter recensie aan:

ds. G.J. van Aalst, Molendijk 136, 3286 BK Klaaswaal
tel. 0186-576990, fax 0186-575105
e-mail: gjvanaalst@kliksafe.nl

Redacteur: ds. C. Neele

Meditaties aan:

ds. C. Neele, Hyacinthenstraat 1, 2161 XN Lisse,
tel. 0252-413800, fax 0252-420471
e-mail: c.neele@kliksafe.nl

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk) en berichten aan:

redactie-secretaris: J.J. Verhage
Kloosplantsoen 131, 2985 SC Ridderkerk,
tel. 0180-420865, fax 0180-423583
E-mail: jj.verhage@kliksafe.nl

Aanlevertijd:

Uiterlijk **woensdag 17.00 uur** vóór de datum van verschijning van De Saambinder in de daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk aan:

Kerkelijk bureau Geref. Gemeenten, postbus 608, 3440 AP Woerden, tel. 0348-489900, fax 0348-483599, e-mail: kbgg@cbgg.nl

Advertenties en familieberichten aan:

Drukkerij Verloop, postbus 33, 2950 AA Alblisserdam tel. 078-6912899, fax 078-6919536 e-mail: saambinder@verloop.nl

Advertenties € 0,70 per mm.
Familieberichten € 0,40 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 19% btw.

Advertenties dienen **uiterlijk donderdag** in het bezit van de drukker te zijn.
Rouwadvertenties **uiterlijk maandagmorgen 9 uur**.

Abonnementenadministratie

Adreswijzigingen enz. aan: Kerkelijk bureau Geref. Gemeenten, postbus 608, 3440 AP Woerden, tel. 0348-489900, fax 0348-483599, e-mail: kbgg@cbgg.nl

Betalingen abonnementsgelden:

Postbanknr. 64327 t.n.v. De Saambinder-abonnementen te Woerden.

Abonnementsprijzen (bij vooruitbetaling):

voor Nederland: € 11,50 per halfjaar (te betalen per 1 april en 1 oktober); voor het buitenland: € 23,- per jaar + extra portiekosten.
Canada \$ 110,-; USA \$ 110,-.

Correspondentie-adres

Noord-Amerika:

Mr. Clarence Bleeker, 1233 Leffingwell Av, N.E., Grand Rapids, Michigan, U.S.A. 49505.

De redactie aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid betreffende de inhoud van: de advertenties en de (recensies van de) aangekondigde boeken.

Bijbelstudie over de namen van de Middelaar

GETUIGE
GOD (STERKE)

HEERE

HEILIGE
HERDER

derd leden en doopleden worden genoteerd, waarna zich een niet te stuiten daling inzette. Momenteel bestaat de gemeente nog uit 37 leden en 12 doopleden.

Opvallend is dat de leden niet alleen in Breda wonen, maar ook in plaatsen als Bosschenhoofd, Dorst, Eetten-Leur, Hoeven, Oudenbosch, Raamsdonksveer en Terheijden. Daarnaast woont er een lid in het voormalig Joegoslavië en is de gemeente nauw verbonden aan het zendingsechtpaar M. Nijssse in Guinee.

Bij ouderling G. Bos, die zich ruim vijftig jaar geleden met zijn ouders vanuit Middelburg in Breda vestigde, staat een aantal zaken uit het verleden nog helder voor de geest. 'Toen we aan de Spoorstraat kerkten en mijn vrouw en ik het kosterschap vervulden, hadden we 's zondagsavonds vaak aanloop van schippers die hun schip bij de stad hadden afgemeerd, van verpleegsters die in een van de ziekenhuizen werkten en van dienstplichtige militairen, die in Breda waren gelegerd. Regelmatig schoven zij rond etenstijd ook aan tafel. Daaruit zijn blijvende vriendschappen ontstaan'.

Wat de grootte van de gemeente betreft, beleefde zij haar bloeitijd in het begin van de jaren zeventig. 'Er waren toen veel jonge gezinnen, waarvan de vader militair of politiemans was. Daarnaast waren er mensen werkzaam op de suikerfabriek van CSM. Maar dat is allemaal voorbij. Afstanden bestaan tegenwoordig niet meer en sinds de dienstplicht is afgeschaft, hebben we ook geen aanloop meer van jonge militairen, behoudens een enkele keer een cadet van de KMA'.

Dat veel pas getrouwen en andere jonge gezinnen Breda hebben verlaten, is pijnlijk, maar kan Bos begrijpen. 'Voor de jongere generatie is het vooral moeilijk, omdat we geen 'eigen' school hebben'. De terugloop van het aantal (doop)leden heeft grote gevolgen gehad voor het gemeentelijke leven. 'In het verleden hadden we een goed functionerende zondagsschool, een bloeiende jeugdvereniging en een actieve Bijbelstudievereniging. Wegens gebrek aan leden zijn deze verenigingen helaas opgeheven'.

Wel bestaat er momenteel nog een vrouwenvereniging en een zendingscommissie. Hoewel de vrouwenvereniging uit slechts vijf leden bestaat, komt zij toch om de veertien dagen bijeen en kan er jaarlijks nog een

'Welke te Zijner tijd vertonen zal de zalige en alleen machtige Heere, de Koning der koningen, en Heere der heren.'

1 Timótheüs 6:15

Twee keer komt in de genoemde tekst de naam 'Heere' voor. In het oorspronkelijke worden twee verschillende woorden gebruikt. Dat zien we in onze Bijbel niet meer terug. De eerste naam Heere luidt in het Grieks "Dunastes" en heeft de betekenis van "Heerser". De naam doet denken aan het woord "dynastie". De tweede naam "Heere" luidt in het Grieks "Kurios" en heeft de betekenis van Eigenaar, Bezitter. De Schrift kent voor "Heere" bijvoorbeeld ook nog de naam "Despotes", dat wil zeggen Gebieder.

Wij beperken ons nu tot de naam "Kurios". Deze naam komt wel zeshonderd maal in het Nieuwe Testament voor. De naam Kurios heeft dezelfde betekenis als het Hebreeuwse woord "Adonai". Deze naam geeft een gezagsverhouding aan tussen de Middelaar en de Zijnen. Zo wist Paulus zich een doulos (slaaf) van deze Kurios. De Middelaar wordt hier genoemd de Heere der heren. Er zijn er dus meerderen die zich Heere noemen. Sommige Romeinse keizers lieten zich min of meer als een god aanbidden. Als men hem aansprak moest de titel "Kurios" gebruikt worden. De Christenen maakten hiertegen bezwaar omdat zij maar één Kurios als Heere erkenden.

We kunnen de betekenis van deze naam niet beter omschrijven dan we beschreven vinden in zondag 13 van Heidelbergse Catechismus. Daar wordt de vraag gesteld: 'Waarom noemt gij Hem onze Heere?' Dan is het antwoord: 'Omdat Hij ons met lichaam en ziel van al onze zonden, niet met goud of met zilver, maar met Zijn dierbaar bloed gekocht, en van alle heerschappij des duivels verlost heeft, en ons alzo zich tot een eigendom gemaakt.'

Uit onze Heidelberger blijkt zo duidelijk dat de naam Heere een onuitsprekelijke rijkdom bevat voor hen die deze naam door het geloof mogen leren spellen. Dit is immers de enige troost beide in leven en sterven om te mogen weten het eigendom van de Heere te zijn.

Bij de naam "Heere" mogen we denken aan de vroegere slavernij. Slaven verwisselden voor een bepaalde prijs van eigenaar. Zo zijn de verkorenen door Christus gekocht en worden door Zijn toepassing van eigenaar verwisseld. De prijs was niet zilver of goud, maar Zijn dierbaar bloed. Hebben wij ons zelf reeds als een zondeslaaf (Rom. 6: 16 en 17) leren kennen? We zijn moedwillig de satan toegevallen en hebben hem als onze eigenaar gekozen. Het is een medogenloze heer. De Kurios is de hof van die sterkgewapende ingegaan om zijn vaten te ontroven. Hoe hij de Zijnen brengt tot de bevindelijke kennis van deze naam kunt u nagaan in het leven van Thomas. Met de verschijning na Pasen noemt hij Hem: 'Mijn Kurios'. Mag u dat ook weten? Wat is het waar wat de dichter zingt:

Welzalig zij, die, naar Zijn reine leer,

In Hem hun heil, hun hoogst geluk beschouwen;

Die Sions Vorst erkennen voor hun HEER!

Welzalig zij, die vast op Hem betrouwen!

Nunspeet, ds. A. Schot

bedrag naar een goed doel worden overgemaakt. De zendingscommissie heeft voor dit jaar opnieuw verschillende activiteiten op stapel staan. Grootschalige acties, zoals een uitgebreide strooiactie met leden van de jeugdverenigingen uit omliggende gemeenten, worden echter niet meer gehouden. Catechetisch onderwijs vindt uiteraard nog wel plaats, zij het dat het onderwijs aan de doopleden onder de twaalf jaar tijdelijk is gestaakt, omdat er maar één catechisante meer was.

Ondanks het geringe aantal leden, kan er gelukkig nog steeds in de ambten worden voorzien. Naast Bos bestaat de kerkenraad momenteel uit nog twee diakenen. Omdat het verzorgen van twee leesdiensten op één zondag toch wel erg veel van ouderling Bos vroeg, leest een van de diakenen sinds vorig jaar bij twee leesdiensten op één zondag ook een preek. De opkomst tijdens de zondagse diensten is met 30 à 35 mensen overigens 'goed' te noemen. Wel moet daarbij worden aangetekend dat er geen weekdiensten meer worden belegd. Met weemoed denkt Bos terug aan de overleden ouderlingen B.J. Nieuwen-

huize en H. van Eenennaam. 'Nieuwenhuize, die niet alleen natuurlijke gezag had en leiding kon geven, maar ook de gave had om met jong en oud en andersdenkenden om te gaan. En Van Eenennaam, een zachtmoedig man met een verborgen geestelijk leven. Beiden werden onverwacht door de Heere uit dit leven weggenomen.

men. Na hun overlijden zijn we vaak wonderlijk geholpen, ook door predikanten en studenten. Het is wel eens ontroerend als je merkt dat niet alleen de classispredikanten, maar ook predikanten die wat verder weg wonen nog een zondagje of een derde dienst aan ons willen geven. Zij zijn begaan met het lot van onze gemeente. Maar wat ook heel groot is: Meerdere malen heeft de Heere het Woord

voor Zijn knechten op kennelijke wijze geopend en was het ook voor hen tot verwondering dat er nog afnemers waren in Breda. Het Schriftwoord: 'Want waar twee of drie vergaderd zijn in Mijn Naam, daar ben Ik in het midden van hen', heeft Hij waar-gemaakt'.

Wat de toekomst van de gemeente betreft, is Bos met gemengde gevoelens vervuld. 'Hoewel er een goede onderlinge band onder de leden bestaat, ziet de toekomst er menselijk gezien somber uit. Maar de Heere heeft alles in Zijn hand. Tot hiertoe heeft de Heere ons en onze gezinnen gedragen. Ik denk nog wel eens terug aan de woorden die ds. P. Mulder sprak tijdens de rouwdienst voorafgaand aan de begrafenis van ouderling Nieuwenhuize, toen we allemaal in verslagenheid bijeen waren en er ook bij mij allerlei vragen naar boven kwamen. Toen klonk het opeens: 'En de kerk? Dat is Góds zaak!' Als je dat een ogenblik mag geloven, mag je het in Zijn hand leggen. De Heere zal voor Breda zorgen!'

Krabbendijke,

J.P. Sinke

WAT IK LAS

2

Boektitel: "Het juk afgenomen" Auteur: Theodorus van der Groe

(In deze serie beschrijven tien auteurs één van hun meest geliefde boeken)

De woorden "Het juk afgenomen" vormen de titel van één van de werken van Theodorus van der Groe, in leven dienaar van het Goddelijke Woord, laatstelijk in de Hervormde gemeente te Rotterdam-Kralingen. Het boek telt slechts 95 pagina's en bevat een verhandeling over Hosea 11:4: 'Ik was hun, als degenen, die het juk van op hun kinnebakken oplichten.'

Het is inmiddels ruim 37 jaar geleden dat het boek "Het juk afgenomen" mijn eigendom werd: Ik ontving het van bevriende zijde in Dordrecht, ter gelegenheid van mijn verjaardag, in oktober 1972. Het boek was in het voorjaar van 1972 verschenen bij de

firma J.P. van den Tol te Dordrecht. Als 20-jarige jongeman, bezig aan de afronding van zijn onderwijsopleiding aan De Driestar in Gouda, las ik het werkje. Het boeide direct. Wat een eenvoud, eerlijkheid, duidelijkheid, structuur en heldere opbouw. Bovenal is de uitgave, die terecht wel "de kleine toetssteen" wordt genoemd, rijk aan schriftuurlijke bevinding. Naast Gods kinderen worden echter ook de onbekeerden van hart zo liefdevol en indringend aangesproken en worden ze helder gewezen op de droevige staat, waarin zij van nature verkeren. Theodorus van der Groe werd geboren in 1705 en overleed in 1784. Hij

bleef ongehuwd; zijn zus Eva van der Groe woonde bij hem in de pastorie. Van haar is bekend het geschrift: "Oorlog, kerk en staat", een eenvoudig verhaal van haar geloofswerkzaamheden, in de tijd dat ons land zeven jaar in oorlogstoestand verkeerde. De eerste predikantsplaats van Van der Groe was Rijnsaterwoude. Daar kwam hij tijdens zijn ambtsbediening tot waarachtige bekering (in het najaar van 1735). Aanvankelijk was Van der Groe dus slechts een "letterknecht", een dode wegwijzer. Hij diende zijn eerste gemeente ongeveer tien jaar (van 1730 tot 1740). De gemeente van Rotterdam-Kralingen was zijn tweede en laatste gemeente:

ruim veertig jaar heeft hij hier Gods Woord in alle getrouwheid mogen bedienen. Zijn graf is daar ook te vinden, op de historische begraafplaats “Oud-Kralingen”, waar ook ds. A. Ver-gunst begraven ligt.

Boetgezant Van der Groe leefde in een eeuw die vaak genoemd wordt “de eeuw van verval”. Na de Gouden Eeuw (zeventiende eeuw), die ook in godsdienstig opzicht een zegenrijke tijd genoemd mag worden, kenmerkte de achttiende eeuw zich daarentegen door achteruitgang en verval. De preken van Van der Groe zijn duidelijk gestempeld door deze verval-realiteit. Met name zijn biddag-preken zijn te beschouwen als tijdredes, waarin Van der Groe nadrukkelijk ingaat op de actuele situatie van de tijd waarin hij leefde. In de lezenswaardige levensbeschrijving van dr. W. Fieret (“Theodorus van der Groe; bewogen zielzorger in een eeuw van verval”, 2005) kan men meer lezen over het leven van de laatste vertegenwoordiger van de Nadere Reformatie.

Korte inhoud

In “Het juk afgenomen” is veel onderwijs en raad voor onbekeerden van hart te vinden. Zelf zegt de schrijver (blz. 88): ‘Het is onze bedoeling om iets tot nut en ontdekking van onbegnadigde zielen te zeggen, die helaas nog steeds onder het juk van satan gebonden gaan’. Van der Groe schildert de zinnebeeldige betekenis van de tekstwoorden. Daarna behandelt hij de geestelijke betekenis van de woorden: ‘Ik was hun als degenen, die het juk van op hun kinnebakken oplichtten’ (Hosea 11: 4, midden).

Drie zaken krijgen uitvoerig de aandacht. Eerst spreekt Van der Groe over het juk en de geestelijke betekenis ervan; vervolgens laat hij zien hoe dit juk vast ligt op het kinnebakken van onze ziel, en tenslotte staat hij stil bij de verlossing van het juk bij de uitverkoren gelovigen, als de Heilige Geest hen inwendig wederbaart en bekeert. Indringend en bewogen schildert de schrijver vervolgens de ontzettend ongelukkige staat van een onbekeerd mens: het juk is nog zo vastgebonden! Dit juk van satan is een juk van blindheid, een juk van ongeloof, een juk van zondeliefde, een juk van wereldliefde en een juk van vloek en toorn. Deze erfkwalen van een mens zijn zo diep “ingekankerd”, dat zij met een zachte pleister van het Evangelie niet genezen kunnen worden. Van der Groe werkt deze thema’s stuk voor

stuk eenvoudig en duidelijk uit.

Zo wordt ons het rampzalig juk des satans geschilderd en ‘geen duizend bekkens vol doopwater zijn in staat om de onreinheid van dit aangeboren juk van onze zieken af te wassen’. ‘Tevergeefs roept en nodigt Christus: ‘O arme en ellendige zondaar, komt toch tot Mij’. Zij kunnen immers de mond van hun ziel voor Christus niet opendoen, omdat die met een breidel van ongeloof en geestelijke blindheid geheel gesloten is’. Van der Groe komt dan met een welmenend aanbod van genade als hij onder meer zegt: ‘Daarom gaat de zondaarsliefde van de Heiland ook nog heden tot u uit; Zijn onwaardige dienstknecht moet u in Zijn Naam en op Zijn bevel, ook al gelooft gij het niet, u de ellendige toestand van uw ziel voor ogen stellen’. ‘Dagelijks geniet u weldaden en zegeningen onder de zuivere zielsontdekkende middelen van het Evangelie, waarin de zaligheid u nog aangeboden wordt. O, hoe zult gij dan (kunnen) ontvlieden, indien gij daar niet eens ernstig acht op wilt geven! Zoek dan de Heere toch, nu Hij nog voor u te vinden is’.

In het laatste deel van het boek lezen we hoe de Heere al Zijn uitverkorenen in de wedergeboorte van het rampzalig juk van de satan verlost en dit juk

O, hoe zult gij dan (kunnen) ontvlieden, indien gij daar niet eens ernstig acht op wilt geven! Zoek dan de Heere toch, nu Hij nog voor u te vinden is’.

van hun kinnebakken oplicht. Van der Groe houdt ons eerst voor hoe de Heere dit juk oplicht in de eerste bekering. Daarna beschrijft hij hoe de Heere dat dagelijks meer en meer doet in de verdere bekering en in de heiligmaking van Zijn gelovige kinderen.

Zo worden Gods kinderen door deze zeer grote omkering nu verlost en vrijgelatenen des Heeren. De vrucht bij Gods gekenden? ‘Zij moeten aan een ieder Zijn veelvuldige lof vertellen; de verheffingen Gods zijn steeds in hun keel; hun hart geeft nu een goede rede op; zij zeggen hun gedichten uit van een Koning en hun tong is als de pen van een vaardig schrijver!’

Publicaties van Van der Groe

Deze godsgezant uit de eeuw van verval schreef veel belangrijke boeken.

Naast zijn verklaring over “De Heidelbergschen Catechismus” is zijn “Toetssteen der ware en valse genade” bekend. Ook schreef hij het boek: “De bekering”. In zeven preken mediteert hij over: “De genezing van de blinde Bartimeüs”. Verder zijn er enkele bundels met “Biddag-predikatiën” van zijn hand. Ook schreef hij veel brieven aan vrienden en anderen, waarvan er vele in druk zijn verschenen. In 1990 verscheen bij Den Hertog (Houten) “De plicht van het lezen van de Heilige Schrift en andere Godgeleerde boeken”.

Verschillen in herdrukken

De verhandeling uit de profeet Hosea is verschillende malen herdrukt. Zelf bezit ik de uitgave van Van den Tol (1972) en de uitgave van Den Hertog (1989). De eerste druk verscheen in 1832 bij Holtkamp in Sneek. Uitgever Den Hertog zegt in zijn “Woord vooraf” bij de laatste herdruk: ‘De inhoud is gelijk aan die van de eerste druk. Slechts spelling en zinsbouw zijn aangepast’. De vraag waarmee ik geconfronteerd werd, is deze: Hoever mag je gaan in de aanpassing van de oorspronkelijke tekst?

In de uitgave van Van der Tol is de slotzin: ‘Dat de Heere Jezus u en mij hierin steeds moge helpen en ons moge geleiden met Zijn heilige Geest, totdat de ure van onze verlossing zal gekomen zijn!’ Duidelijk in de wensende vorm verwoord. In de paperback-uitgave van Den Hertog lees ik als slotzin: ‘De Heere Jezus wil u en mij hierin steeds helpen en ons geleiden met Zijn Heilige Geest, totdat de ure onzer verlossing zal gekomen zijn!’

Wat heeft Van der Groe oorspronkelijk geschreven cq. gesproken? De heer M. Bal van de Theologische School in Rotterdam helpt ons uit de droom. Zowel in de eerste druk (1832), alsook in de daarop volgende uitgaven in 1833 en in 1854 lezen we: ‘De Heere Jezus wil u en mij hierin steeds helpen...’ Terecht wijst Bal erop dat de aanhef begint met de woorden: ‘Laat ik ook een woord van vermaning tot u spreken, uitverkoren en geroepen heiligen...’

Wat blijkt? Ook nieuwere uitgaven kunnen dichterbij de bron zitten dan eerdere uitgaven.

Elspeet,

J.A. Jobse

(Volgende week deel 3: “Het koninkrijk der hemelen ingenomen door gebed”, door William Huntington

Afhankelijk van haar kinderen

Staat het er wel goed? Een moeder is toch niet afhankelijk van haar kinderen? Het is toch eigenlijk net andersom: kinderen zijn afhankelijk van hun moeder. Dat begint al vóór hun geboorte. Het kind in de moederschoot groeit dankzij de moeder. Het zou de eerste zeven maanden niet eens kunnen bestaan los van de moeder! En als een kind geboren is, moet het gevoed en gekoesterd, gekleed en verzorgd worden.

De lichamelijke navelstreng is wel doorgesneden, maar de innerlijke band tussen moeder en kind is nooit meer ongedaan te maken. Een kind dat thuiskomt uit school moet z'n verhaal bij mama kwijt. Een kind dat zich bezeert, roept niet allereerst om zijn vader. Een kind dat angstig of verdrietig is, wordt door zijn moeder op schoot genomen om daar liefdevol getroost te worden.

Natuurlijk wordt dat anders bij het groter worden. Een kind komt op eigen benen te staan. En zo hoort het ook. Wij moeten als ouders oppassen dat we de kinderen niet aan onszelf willen binden. De opvoeding is erop gericht dat zij straks zelfstandig door het leven kunnen gaan, hoewel in afhankelijkheid van God. Bij de Doop hebben we beloofd hen op te voeden tot Gods eer en tot hun zaligheid. Dus niet tot hun gemak en zeker niet tot onze glorie. Het zijn geleende panden, die we straks weer terug moeten geven. Kinderen zijn er niet voor ons. Toch blijven ze van ons. En in zekere zin blijven ze afhankelijk, ook wanneer ze het ouderlijk huis hebben verlaten of zelf weer een gezin hebben mogen stichten.

Wat valt het moeilijk voor een kind om vader of moeder los te moeten laten! Althans, wanneer men het goed had met elkaar. Kinderen zijn dus afhankelijk van hun ouders, in het bijzonder van hun moeder. Als moeder oud en grijs geworden is, zie je echter ook wel het omgekeerde beeld: moeder wordt afhankelijk van haar kinderen. Daarover gaat het nu.

Ontroerend

In sommige delen van Nigeria is het de

gewoonte dat een moeder aan de avond van haar leven intrekt bij haar oudste zoon. Ze krijgt nu een andere positie. Ze wordt geëerd om haar levenswijsheid en ze is betrokken bij het opvoeden van de kleinkinderen en het bereiden van de maaltijd, maar in zekere zin is ze nu afhankelijk geworden van haar kinderen.

In een land dat geen bejaardentehuizen en oudedagsvoorzieningen kent, heeft ze toch een plaats waar ze geborgen is. In feite heeft dat iets moois. Zij die zoveel gezorgd heeft, wordt nu verzorgd. De kinderen hebben een liefdesschuld in te lossen. Ook volgens de Bijbel is dat een opdracht. De zorg voor een arme weduwe mag niet worden afgewenteld op de kerk, wanneer zij nog kinderen heeft die helpen kunnen (1 Tim. 5:8). En als het recht ligt, wil het kinderhart het niet anders. Het is een voorrecht en een eer om nu iets terug te mogen doen voor haar die zoveel heeft gedaan om haar kinderen groot te brengen.

Van deze kinderliefde en kindercare zijn ontroerende voorbeelden aan te wijzen. Er zijn kinderen die met alle inzet hun zieke moeder omringen of met grote trouw hun demente moeder bezoeken en voorlezen uit de Bijbel.

Helaas

De praktijk is ook wel eens anders. Helaas! Dat geldt zelfs van een land als Nigeria. In haar boek *The joys of motherhood* (De vreugde of genoegens van het moederschap) vertelt een Nigeriaanse schrijfster het aangrijpende verhaal van een moeder die niets terugkrijgt voor haar liefdevolle zorg, maar totaal vereenzaamd aan haar einde komt. Op haar begrafenis weten de kinderen haar weer te vinden en zingen zij haar lof. Het is een hypocriete vertoning. Vanwege de erfenis hebben ze jarenlang zitten wachten op haar dood en als aasgieren storten ze zich op het schamele beetje dat moeder heeft nagelaten. Een verhaal van alle tijden en plaatsen. Helaas.

De moeder uit het verhaal woont misschien wel vlakbij ons. Wat gaat er om in haar binnenste? De positie van een weduwe is op zichzelf al moeilijk genoeg. Ze mist haar man en dus de

arm om haar schouder, de gezelligheid in huis en nog zoveel meer. Ze komt voor vragen te staan waar ze vroeger met haar echtgenoot over kon spreken, maar tot wie moet zij zich nu wenden? Moet ze haar kinderen in vertrouwen nemen?

Ze komt graag bij haar kinderen, maar ze kan niet teveel onderscheid maken. Het gevolg zou zijn: verwijdering tussen haar en andere kinderen of verwijdering tussen de kinderen onderling. Soms merkt ze dat er zorgen of moeilijkheden zijn in het gezin of huwelijk van haar kinderen. Op zulke ogenblikken mist ze haar man des te meer. Een moeilijke positie.

De opvoeding losgelaten

Dubbel moeilijk wordt het als kinderen de opvoeding die ze van huis uit hebben meegekregen, loslaten. Met andere woorden: als ze de kerk verlaten of een waarheid gaan volgen die geen waarheid is, maar een godsdienst uit de mens. Wat een verdriet geeft dat in het hart van een moeder die begeert te leven bij Gods Woord!

In het pastorale werk kom je dat meer dan eens tegen. Niet altijd wordt het uitgesproken (dat kan ook niet), maar soms wordt de nood in vertrouwen uitgeklaagd: 'Mijn kinderen zijn wel goed voor mij, dominee, maar over de belangrijkste dingen kan ik met hen niet praten'. Dan proef je de zorg over hun eeuwige toekomst en het verdriet over de opvoeding van de kleinkinderen.

Nee, niet altijd trekken de kinderen de wereld in. Soms worden ze heel godsdienstig. Ze nemen Jezus aan, een Jezus voor Wie nooit plaats is gemaakt in de weg van schuldontdekking. Ze spreken van een ruimte waarbij Gods arme volk het benauwd krijgt. En ook het leven wordt dikwijls anders. Er kan nu van alles mee door, zelfs met een beroep op de Bijbel.

Soms probeert men ook nog om moeder over te halen. Ze tobt immers zoveel en durft niet te zeggen dat ze straks goed heen zal gaan. 'Arme moeder, ze zit nog zo vast aan die ouderwetse prediking en die zware kerk'. Zo praat men wel op moeder in, en haar smart wordt verzwaard.

Moeders die overstag gaan

Het gebeurt wel eens dat zo'n moeder in verwarring raakt en langzaam meegaat in haar denken. Haar kinderen zijn er toch zo mee bezig en ze bedoelen het zo goed. Moeder volgt haar kinderen. Op hoge leeftijd keert ze zich nog af van de schriftuurlijk-

bevindelijke waarheid. Het is heel triest om dat te zien.

Ook gebeurt het wel dat men beïnvloed wordt door kinderen die buitenkerkelijk zijn. Jaren geleden bezocht ik eens een oude moeder die met grote achting sprak over ds. G.H. Kersten. Jarenlang had ze onder zijn prediking gezeten. Tot mijn verwondering bleek er een televisie te staan in de hoek van haar kamer. Toen ik vroeg hoe ze het één met het ander kon rijmen, was haar antwoord: 'Die heb ik van mijn zoon gekregen. Hij vond het zo sneu dat ik hele avonden alleen zat en heeft hem gewoon hier neergezet'. En inderdaad, nu zat ze hele avonden te kijken. Ze wist dat ze sterven moest en ze had een sprekende consciëntie, en toch ging ze door. Want haar zoon, haar enige zoon, was alles voor haar. Arme kinderen die denken hun moeder zo te moeten helpen! En arme moeders die zich op deze wijze laten helpen!

**Genade alleen leert ons
afvallen van onszelf en de
Heere toevallen in Zijn heilig
en onkreukbaar recht.**

Hoe komt dat nu?

Ik heb me vaak afgevraagd hoe dat komt. Waarom gaan moeders overstag voor kinderen die hun een televisie cadeau doen of een nieuwe godsdienst aanpraten of iets dergelijks? Er zijn kinderen die in de week nauwelijks tijd voor hun moeder hebben, maar op zondag moeten ze zo nodig op bezoek komen. Soms is het precies onder kerktijd. 'Ach, wat jammer moeder, maar we hebben anders geen tijd'. En de kerkteléfono gaat uit. Hoe komt dat toch?

Ik wil het probleem niet onderschatten. Het valt ook niet mee om er alleen voor te staan. Eén verkeerd woord en de kinderen zijn soms aangebrand. Misschien komen ze nooit meer terug. En dan zie je ook je kleinkinderen niet meer. Sommige moeders worden indirect bedreigd of gechanteerd. En ze kunnen tegen hun kinderen niet op. Of ze dŭrven niet tegen hun kinderen op. Ze geven toe, om de lieve vrede wil. Maar zo raken ze de vrede van hun geweten kwijt. En intussen worden ze juist zó afhankelijk van hun kinderen. En dat terwijl de eeuwigheid aanstaande is, ja, de dood steeds nader komt! Beseft men dat nog? Soms lijkt het alsof alle indrukken van vroeger geweken zijn. Ontzettend is

dat! Hoe ouder hoe kouder, zeggen we dan. Jawel, als we maar bedenken dat dit een oordeel is. Een rechtvaardig oordeel van God over allen die Zijn ernstige en vriendelijke nodiging hebben versmaad!

De weg naar boven

Misschien mag dit stukje nog zo'n roepstem zijn. Voor hen die lauw en hard geworden zijn. Voor hen die dreigen af te glijden. Maar ook een handreiking voor moeders die leed dragen over hun kinderen. De Heere geve getrouwheid in de omgang met ons nageslacht. Wie zoon of dochter liefheeft boven de Zaligmaker, is Hem niet waardig (Matth. 10:37).

Christus is gekomen om de mens tweedrachtig te maken tegen zijn vader, en de dochter tegen haar moeder, en de schoondochter tegen haar schoonmoeder. 'En zij zullen des mensen vijanden worden, die zijn huisgenoten zijn' (vs. 35 en 36). Men moet Gode meer gehoorzaam zijn dan mensen. Dat is de weg die de Heere wijst. Geen water bij de wijn doen, maar in liefde blijven waarschuwen. En als spreken niet meer kan, denk dan aan de bekende woorden van Wulfert Floor: 'Vroeger sprak ik veel met mijn kinderen over de Heere; nu spreek ik veel met de Heere over mijn kinderen'. De weg naar boven is nog altijd open. Er is een God Die wonderen doet op het noodgeschrei van ellendigen. Het verbond met Abraham, Zijn vrind, bevestigt Hij van kind tot kind. Nee, de Heere is het ons niet verplicht en genade is geen erfgoed. Dat leert ons Gods Woord en de praktijk laat het ons zien.

Hoe groot is de smart als het nooit meer goed komt en kinderen die eenmaal onder het hart werden gedragen de weg gaan naar een eeuwige rampzaligheid! Om dan met Aäron te zwijgen, dat kan alleen de Heere schen-

ken. Het is immers genade om onder God te mogen buigen en zelf de schuldige te worden. 'Wie zal een reine geven uit de onreine? Niet één!'

Wanneer we dat plekje mogen vinden, gaan we de vrouw van Pinehas verstaan. Groot was haar smart in het stervens-uur. Haar man gesneuveld, haar schoonvader Eli weggenomen en een kind ter wereld gebracht dat nooit zijn vader en moeder zou kennen. Maar haar grootste smart was het verlies van de ark. 'Ikabod': de eer is weg! Genade alleen leert ons afvallen van onszelf en de Heere toevallen in Zijn heilig en onkreukbaar recht. Voor zulken valt het eeuwig mee. Om Christus' wil.

In het bovenstaande is steeds gesproken van moeders en niet van vaders. De reden is eenvoudig dat vrouwen meestal langer leven dan hun man. Er zijn meer alleenstaande weduwen dan alleenstaande weduwnaars. Laatstgenoemden zijn er echter ook. Zij mogen het geschrevene daarom ook toepassen op zichzelf. Wij willen weduwen én weduwnaars van harte Gode bevelen. Wat ik geschreven heb is niet bedoeld om schrijnende wonden open te halen, maar mensen met open wonden heen te wijzen naar Hem van Wie geschreven staat: 'Hij heelt gebrokenen van harte, en Hij verbindt z' in hunne smarten, die, in hun zonden en ellenden, tot Hem zich ter genezing wenden'.

Het doel van dit stukje is ten slotte ook om begrip te wekken voor het verborgen leed van hen die vaak in stilte hun weg gaan. En bovenal om op te wekken tot gebed voor elkaar. Dat is het meeleven dat het meeste nodig is en vaak het minst beoefend wordt. 'Draagt elkanders lasten, en vervult alzo de wet van Christus'.

Lethbridge,

ds. C. Sonneveld

5

De droefheid naar God

Heel hun leven

We mogen zeggen dat de droefheid naar God kenmerkend is voor allen, die de Heere vrezzen, gedurende heel hun leven. Net alleen met het oog op wat we de eerste bekering noemen, maar ook met het oog op de dagelijkse

se bekering. Vanuit 2 Korinthe 7:10 zullen we moeten zeggen dat het daar ook over kinderen van God gaat, die het geloof al kenden, maar die het spoor bijster waren en die met droefheid terugkeerden.

Gods kinderen zijn het spoor zo vaak bijster, ze zijn zo dwaalziek, ze nemen zoals Christen in Bunyans Christenreis zo vaak de voor het vlees gemakkelijkste weg, zodat ze weer teruggebracht moeten worden. Hun dwalen kost hen tranen. Daarom blijft de droefheid naar God in het stuk van de dagelijkse bekering. Hoe groter dan het wonder wordt van Gods trouw, waardoor de Heere Zijn afdwalende kind weer opzoekt, hoe dieper de droefheid wordt over eigen ontrouw.

Daarom moeten we zeggen: was die droefheid er maar meer in het leven van de Zijnen. Het kan immers zo dor en dodig zijn van binnen, zelfs na door de Heere geschonken geloofs-oefeningen dat er helemaal geen droefheid is en dat de wereld weer zo'n grote plaats in het hart kan innemen. Als die droefheid er meer was bij Gods kinderen, dan was er meer een nabij leven bij de Heere in de verborgen omgang met Hem. Als het zo teer ligt tussen de Heere en het hart, dan is er ook de droefheid, dat ik zo weinig ben voor God, wie ik zo moeten zijn, dat ik Hem niet geef wat Hem toekomt.

Christus heeft eens tegen Petrus gezegd: '...en gij, als gij eens bekeerd zult zijn, zo versterk uw broeders' (Luk. 22:32). Dat zei de Zaligmaker in de Paaszaal, kort voordat Petrus Hem zou verloochenen. Met deze woorden bedoelde de Heere niet dat er geen geloofsband was gelegd tussen Hem en Petrus. Maar Hij bedoelde wel dat Petrus ver zou afdwalen en van die dwaalweg in hartelijk berouw moest worden teruggebracht.

Wat een wonder dat dit ook gebeurd is na zijn verloochening alleen om de voorbede van Christus: 'Ik heb voor u gebeden, dat uw geloof niet ophoude'. Nooit was de droefheid in Petrus' hart zo diep, dan nadat Jezus hem aangezien had met een liefdeoog na zijn verloochening en toen hij naar buiten ging, bitterlijk wenende. Zoveel zonde tegenover zoveel liefde. Hoe meer van die liefde geproefd, hoe dieper en inniger die droefheid. Wat moet die trouwe Zaligmaker de Zijnen dan vaak terugbrengen!

Eenheid in alle verschil

Er is verschil in trap of mate van deze droefheid. Bij de een wettischer en bij de ander evangelischer. Bij de één smartelijker, benauwder, bij de ander zachter, teerder, liefelijker. Bij de één duurt het langer voordat men tot Christus komt, bij de ander korter. Bij de één zijn het meer uiterlijke tranen,

bij de ander meer zieletranen. Daar is de Heere vrij in. Maar waar geestelijk leven is, daar leren we iets van deze droefheid kennen. En het was Paulus tot blijdschap dat de Heere de zgn. "tranenbrief" had willen gebruiken om die droefheid te wekken in de gemeente van Korinthe. Bij alle verscheidenheid tussen Gods kinderen, maar als het gaat over die droefheid, dan zullen zij allen zich daarin herkennen.

De keerzijde in de droefheid der wereld

Naast de droefheid naar God, is er echter ook nog een andere droefheid, waar Paulus in 2 Korinthe 7:10 ook over spreekt: De droefheid der wereld. Wat is dat voor droefheid? Dat is een droefheid, die niet verder komt dan de wereld, die kan worden weggenomen met aardse zegeningen.

Laat ik enkele voorbeelden noemen. Wat was Ezau bedroefd; hij snikte als een kind, toen hij uitriep: 'Zegen mij, ook mij, mijn vader!' En toch was het een droefheid der wereld, want het ging hem alleen om de zegen en niet om de God van de zegen. Wat was Achab bedroefd, want hij kon de wijngaard van Naboth niet krijgen; hij keerde zich naar de wand. Wat was Rachel bedroefd, want zij had geen kinderen; zij weigerde vertroost te worden, toen zij uitriep: Geef mij kinderen, of ik sterf!

Daar hebt u nu de droefheid der wereld: Geef Ezau de zegen, geef Rachel kinderen, geef Achab de wijngaard, en het is goed, zij zijn getroost. Deze droefheid komt niet verder dan de wereld en kan getroost worden met de dingen van de wereld. Geef gezondheid, voorspoed, vreugde, en het is goed en men kan het buiten God stellen.

In de droefheid der wereld kan men soms opgeschrikt worden, kan soms een uiterlijke levensverbetering plaatsvinden, maar geen innerlijke vernieuwing van het hart, geen vluchten tot God met smeking en geweent. Men blijft onder alles dezelfde, die men altijd geweest is.

Alleen gevolgen van de zonde

Het is een droefheid alleen maar over de gevolgen van de zonde. Droefheid, omdat u in rouw bent, omdat u ziek bent, omdat u eenzaam en onbegrepen uw weg moet gaan. Er wordt zoveel geweent in deze wereld, want

de gevolgen van de zonde zijn zo bitter. Tegenspoed, moeite, verdriet, zorg, wie heeft er niet mee te maken? Deze wereld wordt wel eens een tranendal genoemd en het uitnemendste van dit leven is moeite en verdriet. Er worden op deze wereld zoveel tranen geschreid, maar er vallen zo weinig tranen in Gods fles. Wenen over de gevolgen van de zonde, neem ze weg en men is getroost. Maar dat is niet het wenen over de zonde zelf, dat is niet het wenen naar God, dat is niet anders dan de droefheid der wereld.

Al verder bij God vandaan

In de droefheid der wereld is het vaak een bijten in de stok, waarmee we geslagen worden. Het is een droefheid met een Godevijandig karakter, waardoor we al verder bij God vandaan vluchten. Kaïn riep uit: 'Mijn zonde is groter, dan dat zij vergeven worde'. Hij is er echter mee bij God vandaan gevluht. Judas riep uit: 'Ik heb verraden onschuldig bloed'. Maar hij is ermee bij God vandaan gevluht. Dat is de droefheid der wereld.

Dit soort van droefheid kan iemand tot vertwijfeling brengen. Dan komt men gekneusd en geknakt op de puinhopen van zijn leven terecht. Men komt soms zulke gevoelens tegen bij oudere mensen, die zich afvragen wat zij nu eigenlijk van hun leven hebben gemaakt. Maar ze willen niet met legen handen en een boetvaardig hart voor God vallen. Integendeel, al hun opgekropte gevoelens reageren ze op hun omgeving af. Ze voelen zich meer slachtoffer dan zondaar. Spijt is nog niet altijd berouw. Tranen zijn niet altijd het bewijs, dat men werkelijk schuldenaar voor de Heere geworden is.

Ook Gods kinderen moeten tot hun smart nog zoveel vleeselijke droefheid in hun leven waarnemen. U moet niet denken dat alle tranen van Gods kinderen in Gods fles vallen. Want zij moeten de oude mens der zonde meeslepen. Maar wanneer het nieuwe leven waarachtig leven mag, dan schreeuwt het niet allereerst om de gevolgen van de zonde, om de straf, maar dan schreeuwt het allereerst naar God, dan is het allereerst om God te doen.

(wordt vervolgd)

Zeist,

ds. J.J. van Eckeveld

KERKNIEUWS

■ BEROEPINGSWERK BEROEPEN

Te Arnhem: ds. A.T. Vergunst
te Carterton (Nieuw-Zeeland);
Te Loma Alta (Bolivia):
ds. C. Sonneveld te Lethbridge (Canada).

BEDANKT

Voor Apeldoorn:
ds. G. Clements te Gouda;
Voor Krabbendijke:
ds. A. Schot te Nunspeet.

■ VERGADERING PARTICULIERE SYNODE OOST

Op **donderdag 20 mei** hoopt de Particuliere Synode Oost te vergaderen in het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente Barneveld-Centrum. Aanvang: 9.30 uur. Op **woensdag 19 mei** wordt een bidstond gehouden in de kerk van de Gereformeerde Gemeente te De Valk-Wekerom. In deze dienst, die om 19.30

uur begint, hoopt ds. A. Schreuder voor te gaan.

■ INGEBRUIKNAME AANGEPAST KERKGEBOUW KRABBENDIJKJE

Na een periode van negen maanden is ons aangepast en vergroot kerkgebouw gereed. Op **donderdag 20 mei** zal er een kerkdienst zijn om ons kerkgebouw in gebruik te nemen. Onze consulent, ds. G. Hoogerland, hoopt dan voor te gaan. Aanvang van de dienst: 19.30 uur. Vanaf **zondag 23 mei** zullen de diensten weer plaatsvinden in ons eigen kerkgebouw, J.W. Frisostraat 1.

Kerkenraad Gereformeerde
Gemeente Krabbendijke

■ MUTATIE KERKELIJK JAARBOEK 2009

Pag. 273, **gemeente OOSTVOORNE**.
Scriba van de diaconie is nu: R. Koster, Valkenlaan 15A, 3233 BV Oostvoorne, tel. 0181-48 23 38.

ten op **zaterdag 15 mei** van 9.30-14.00 uur. Locatie: Rehobothschool te Uddel, het Drie 21-23.

■ ZANGAVONDEN/CONCERTEN Amsterdam

Zangavond op **donderdag 20 mei**, aanvang 19.30 uur, in het gebouw van de evangelisatiepost Bij Simon de Looier, Looiersgracht 70-72 te Amsterdam. M.m.v. gemengd koor "Opent uwe mond" uit Scherpenzeel. Meditatie: evangelist J. Krijgsman. Collecte t.b.v. evangelisatiewerk in Amsterdam.

Dordrecht

Concert en (samen)zangavond op **vrijdag 21 mei**, aanvang 20.00 uur, in de Julianakerk van de Geref. Gemeente te Dordrecht, Mauritsweg 286. M.m.v. jongerenkoor Jubilate uit Dordrecht, het kleine jongerenkoor en enkele instrumentalist. Opening: ds. A.A. Brugge, sluiting: ouderling A. van der Wulp. Collecte voor bestrijding onkosten.

Dordrecht

Zangavond op **maandag 24 mei (2^e Pinksterdag)**, aanvang 19.00 uur, in de Grote kerk te Dordrecht, m.m.v. het Ridderkerks mannenkoor, organist Bert Roest, het jeugdkoor "Asaf" en het jongerenkoor "Cantilena" uit Werkendam met als organist Anton de Raad. Opening en meditatie: ds. G.M. de Leeuw. De collecte is t.b.v. de evangelisatieprojecten in Amsterdam en Rotterdam. Aanvang: 19.00 uur.

Gouda

Orgelconcert met samenzang **zaterdag 22 mei**, in de kerk van de Geref. Gemeente te Gouda, Nieuwe Gouwe Oostzijde 2b. De Groningse organist Sietze de Vries bespeelt orgel met improvisaties en literatuur. Aanvang: 20.00 uur. Collecte ter bestrijding onkosten en voor orgelfonds.

Wageningen

Zangavond op **zaterdag 22 mei**, aanvang 19.30 uur, in de Immanuelkerk van de Geref. Gemeente te Wageningen, van Uvenweg 13. M.m.v. de gemengde koren "Met hart en stem" uit Veenendaal en "Harpe Davids" uit Wageningen. Dhr. P. Eikelboom, directeur Zendingsbureau hoopt iets te vertellen over het werk van de Zending Geref. Gemeenten in Oost-Azië. Collecte t.b.v. Zending Geref. Gemeenten.

Zaltbommel

Korenconcert op **zaterdag 15 mei**, aanvang 19.30 uur, in de St. Maartenskerk, m.m.v. het Groot Samengesteld Jongerenkoor en mannenensemble Cantare,

BERICHTEN

■ ZENDINGSVOND IN LISSE

Op **dinsdag 18 mei**, aanvang 19.45 uur, in de Salemkerk van de Geref. Gemeente te Lisse, Tulpenstraat 35. Spreker: dhr. C. Janse, oud-medewerker ZGG, met als onderwerp: "Het werk op de Papua-akker": 1855-2010.

■ CGO-INFORMATIEAVOND IN RIJSSEN

Op **dinsdag 25 mei** is er een CGO-informatieavond met open les. Medewerking: J.H. Mauritz en ds. D. de Wit. Ook informatie over de C-cursus. Aanmelding bij: J. van Roest; email: voorlichting@cgo.nu

■ VOORLICHTING HBO-OPLEIDING CGO

Informatie over de voorlichtingsavonden

van de hbo opleiding van de CGO op **maandag 17** en **woensdag 19 mei** kunt u vinden op de website: www.cgo.nu.

■ MARKTEN/VERKOPINGEN 's-Gravenzande

Lentemarkt op **zaterdag 22 mei** van 9.30-14.30 uur, op het adres Zanddijk 70 te 's-Gravenzande. De opbrengst is t.b.v. kerk, evangelisatie en vakantieperiodes voor gehandicapten.

Middelburg

Zendingsmarkt op **zaterdag 15 mei** van 9.00-16.00 uur, (met rommelmarkt, verkoop bij opbod om 10.30 uur). Locatie: terrein van de Ter Hoogkerk te Middelburg, Willem Teellinckstraat 3.

Uddel

Verkoping t.b.v. Zending Geref. Gemeen-

organist Marco den Toom en een panfluitiste. Algehele leiding; dhr. S.D. Post. Collecte t.b.v. de JBGG.

■ FIETSTOCHT/AUTOTOCHT DOOR RIVIERENGEBIED

Op **zaterdag 29 mei** worden vanuit de Geref. Gemeente van Aalburg twee fietstochten (lengte 30 of 40 km) georganiseerd langs de Maas en door het stadje Heusden. Tevens is er een autotocht. Onderweg zijn er consumpties te koop. Start tussen 10.00 en 12.00 uur bij kerk Geref. Gemeente in Aalburg, Polstraat 4. Opbrengst is voor nieuwbouw kerk. Deelnamekosten fietstocht: € 4,- p.p., € 10,- per gezin. Autotocht: € 10,00. Voor informatie jchoekman@hotmail.com

■ FIETSTOCHT DOOR DE GELDERSE VALLEI

Op **zaterdag 22 mei** organiseren de gezamenlijke zendingscommissies van Ede, Rhenen, Scherpenzeel, Veenendaal en Wageningen een fietstocht door de Gelderse Vallei. Start tussen 9.00 en 11.00 uur vanaf de kerken van de aldaar gevestigde Geref. Gemeenten. De kerken en rustpunten zijn tot 16.00 uur geopend voor consumpties.

Deelnamekosten fietstocht volwassenen: € 3,50 p.p. en kinderen tot 12 jaar: € 2,50 p.p. (maximaal € 15,00 per gezin) Opbrengst t.b.v. zendingswerk Geref. Gemeenten. Voor meer informatie: aboudeling@solcon.nl of 0318-642315.

■ AANVAARDING HOGLERAARSAMBT

Op 29 april heeft de Hooggeleerde Heer dr. ir. A.G. Bregman, vanwege de Stichting Amsterdam School of Real Estate benoemd tot Bijzonder hoogleraar Gebiedsontwikkeling, zijn hoogleraarsambt openlijk aanvaard door het uitspreken van een rede in de aula van de Universiteit.

Mede namens onze gemeente feliciteren wij broeder Bregman, ouderling van onze gemeente, van harte met deze eervolle benoeming, in welke wens wij ook zijn vrouw en kinderen betrekken. Moge de Heere hem als hoogleraar krachten en gaven schenken voor de uitoefening van dit ambt en Zijn zegen over zijn taak als zodanig gebieden, in het besef dat de vreeze des Heeren het beginsel der wijsheid is.

Kerkenraad Geref. Gemeente Naaldwijk

Herkingen 10.00 uur (H.A.) ds. Gunst en 18.00 uur stud. Maljaars; Hilversum 19.00 uur ds. Visscher; Houten 11.00 uur leesdienst en 17.00 uur kand. IJsselstein; Kampen 9.30 (openb.bel.) en 15.00 uur ds. Tanis; Kapelle-Biezeling 9.30 en 18.00 uur ds. Baan en 14.00 uur leesdienst; Katwijk aan Zee 18.30 uur stud. Baaijens; Klaaswaal 9.30 en 18.00 uur ds. Van Aalst; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur ds. Beens; Krabbendijke 9.30 en 18.00 uur ds. Hakvoort; Krimpen a/d IJssel 9.30 en 16.30 uur ds. P. Mulder; Kruijningen 9.30 en 18.00 uur ds. Hoogerland en 14.00 uur leesdienst; Leerdam 14.30 uur ds. Karens; Leiderdorp 10.00 en 16.00 uur stud. Baaijens; Lelystad 9.30 en 16.00 uur ds. Kattenberg; Lisse 9.30 (H.A.) en 16.00 uur ds. Neele; Marknesse 14.30 uur ds. Vogelaar (openb.bel.); Meliskerke 9.30 en 14.30 uur ds. Moens; Melissant 10.00 en 18.00 uur ds. P. Blok; Middelburg-Centrum 9.30 en 18.30 uur ds. De Heer en 14.00 uur leesdienst; Middelburg-Zuid 9.30, 14.00 en 18.30 uur leesdienst; Middelharnis 16.00 uur ds. Tuinier; Moerkapelle 9.30 (doventolk) en 18.30 uur ds. Van der Net; Naaldwijk 9.30 en 16.00 uur ds. A.B. van der Heiden; Nieuw Beijerland 9.30 en 18.00 uur leesdienst; Nieuw-dorp 14.00 uur ds. Van Krimpen en 18.30 uur ds. Moens; Nieuwer ter Aa 15.30 uur ds. Van der Net (bevest. ambtsdr.); Nieuwerkerk Zld 9.30 en 15.30 uur leesdienst; Nijkerk 14.30 uur ds. Van Manen; Nisse 14.30 uur ds. Baan; Nunspeet 9.30 en 15.00 uur ds. Schot; Oosterend-Texel 10.00 en 16.00 uur ds. De Wit; Oosterland 14.30 uur ds. Schipper; Opheusden 10.00 en 18.30 uur ds. Bakker; Oud Beijerland 9.30 en 18.00 uur leesdienst; Ouddorp 18.30 uur ds. Gunst (openb.bel.); Oude Tonge 10.00 (H.A.) en 18.00 uur ds. Schipper; Poortugaal 18.00 uur ds. Van Rijswijk; Puttershoek 10.00 en 15.30 uur ds. Boogaard; Rhenen 16.00 uur ds. Bakker; Ridderkerk 9.30 en 17.00 uur ds. De Leeuw; Ridderkerk-Slikkerveer 9.30 en 16.00 uur ds. B. van der Heiden; Rijssen-Noord 9.30 en 18.30 uur ds. Van Dieren en 14.30 uur leesdienst; Rijssen-West 9.30 en 18.30 uur leesdienst; Rijssen-Zuid 9.30 en 18.30 uur ds. Schreuder en 14.30 uur leesdienst; Rilland-Bath 9.30 en 18.30 uur stud. Visser; Rotterdam-Alexanderpolder 16.00 uur ds. Van Gelder; Rotterdam-Zuidwijk 14.30 uur ds. Brugge; Scherpenisse 9.30, 14.00 en 18.30 uur leesdienst; Scherpenzeel 10.00 en 18.30 uur ds. Verschuure; Scheveningen 10.00 uur ds. Driessen; Slie-drecht (Middeldiepstraat 31) 12.00 uur leesdienst en 19.00 uur ds. Van Gelder; Soest 9.30 en 9.30 uur ds. Van Gelder en 19.15 uur ds. L. Blok; Spijkenisse 14.30 uur ds. De Leeuw; Stolwijk 19.00 uur ds. A.B. van der Heiden; Terwolde-De Vecht 9.30 en 14.30 uur ds. Boeder; Tholen 10.00 uur ds. De Jongste en 18.30 uur ds. Tuinier en 14.30 uur leesdienst; Tricht-Geldermalsen

KERKDIENTEN

■ ZONDAG 16 MEI 2010

Aagtekerke 9.30 uur ds. Tuinier en 19.00 uur ds. Vreugdenhil en 14.30 uur leesdienst; Aalst 14.30 uur ds. Melis (openb.bel.); Alblisserdam 9.30 en 16.30 uur leesdienst; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur ds. Visscher; Apeldoorn 10.00 en 17.00 uur ds. C. Harinck; Arnhem 18.45 uur ds. Kattenberg; Barendrecht 10.00 uur leesdienst en 17.00 uur ds. Mijnders; Barneveld-Centrum 9.30 en 19.00 uur ds. Pater; Barneveld-Zuid 9.30 en 19.00 uur ds. Bredeweg; Beekbergen 15.00 uur ds. Schreuder; Benthuizen 9.30 en 18.00 uur ds. De Waard; Berkenwoude 10.00 uur ds. Paul en 19.00 uur ds. Clements; Bodegraven 19.15 uur kand. IJsselstein; Borssele 9.30 en 18.00 uur ds. Verweij; Boskoop 16.30 uur ds. Driessen (H.D.); Breda 19.15 uur ds. Joosse; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 en 16.30 uur ds. Silfhout; Capelle a/d IJssel-West 10.00 uur ds. Moerkerken en 19.00 uur ds. Silfhout; De Valk-Wekerom 9.30 en 19.00 uur ds. Van Boven; Delft 15.00 uur ds. De Waard; Dinteloord 10.00 en 18.30 uur ds. Vermeij; Dirks-

land 10.00 en 18.00 uur leesdienst; Doetinchem 18.30 uur ds. Boeder (H.D.); Dordrecht 10.00 (H.D.) en 17.00 uur ds. Brugge; Ede (Nieuwe Kerk, Verl. Maanderweg 33) 12.15 uur ds. F. Mulder en 19.00 uur stud. G.W.S. Mulder; Elspeet 10.00 en 18.30 uur ds. Van Manen; Emmeloord 18.00 uur ds. Kleppe; Enkhuizen 10.00 en 16.00 uur ds. Heijkamp; Enschede 17.30 uur ds. Labee; Enter 9.30 en 15.00 uur ds. Labee; Ermelo 18.30 uur ds. Schot; Genemuiden 9.30 en 15.30 uur ds. Hogchem; Goes 9.30 (H.A.) en 18.30 uur ds. Meeuse en 14.30 uur leesdienst; Gorinchem 10.00 en 16.00 uur ds. L. Blok; Gouda 9.30 (H.D.) en 16.30 uur ds. Clements; 's-Gravenhage 10.00 uur kand. IJsselstein en 16.30 uur ds. Paul; 's-Gravenpolder 9.30 uur stud. Maljaars en 14.00 uur ds. Hakvoort; en 18.00 uur leesdienst; 's-Gravenzande 9.30 en 15.30 uur ds. Van Rijswijk; Groningen 10.00 en 16.00 uur ds. W.J. Karels; Hardinxveld-Giessendam 9.30 en 18.00 uur leesdienst; Hellevoetsluis 10.00 (H.A.) en 19.00 uur ds. Terlouw; Hendrik-Ido-Ambacht 10.00 en 16.30 uur ds. Joosse;

10.00 en 18.30 uur leesdienst; Uddel 10.00 en 18.30 uur ds. Mouw; Urk 10.00 en 17.00 uur ds. Van Belzen; Utrecht 10.00 uur ds. Kleppe; Veen 9.30 en 18.00 uur ds. Melis; Veenendaal 9.30 en 16.30 uur stud. G.W.S. Mulder; Vlaardingen 19.00 uur ds. P. Mulder (openb.bel.); Vlissingen 9.30 en 16.00 uur ds. Vreugdenhil; Waarde 9.30 en 18.00 uur (H.D.) ds. Golverdingen en 14.00 uur leesdienst; Waardenburg 10.00 en 18.30 uur ds. Mondria; Wageningen 10.00 en 18.30 uur ds. F. Mulder; Werkendam 10.00 en 18.00 uur ds. Karens; Westkapelle 14.00 uur ds. De Heer; Woerden 10.00 en 18.30 uur ds. W. Harinck; Yerseke 9.30 en 18.00 uur ds. Van Krimpen en 14.00 uur leesdienst; Zeist 10.00 (H.A.) en 18.30 uur ds. Van Ekeveld; Zoetermeer 15.30 uur ds. W. Harinck; Zwijndrecht 9.30 uur ds. Mijnders en 16.30 uur ds. Terlouw; Zwolle 9.30 en 19.00 uur leesdienst.

■ DINSDAG 18 MEI 2010

Boskoop 19.30 uur ds. Bakker; Brakel 19.30 uur ds. Pater; Dirksland 19.30 uur ds. Schipper; Drachten 19.30 uur ds. Van Dieren; Meeuwen 19.30 uur ds. Mondria; Moerkapelle 19.30 uur ds. Van Gelder; Nieuwer ter Aa 19.45 uur ds. Kleppe; Ouddorp 19.30 uur ds. Van Ekeveld; Poortvliet 19.30 uur ds. Baan; Rotterdam-Centrum 19.45 uur ds. Schot; Terneuzen 19.30 uur ds. B. van der Heiden; Urk 19.30 uur ds. Van Belzen.

■ WOENSDAG 19 MEI 2010

Aalburg 19.30 uur ds. Melis; Capelle a/d IJssel-West 19.45 uur ds. Schipper; De Valk-Wekerom 19.30 uur ds. Schreuder (Bidstond PS Oost); Den Helder 19.30 uur ds. P. Mulder; Ermelo 19.30 uur ds. Van Aalst; Goudswaard 19.30 uur ds. Brugge; Hardinxveld-Giessendam 14.30 uur ds. W.J. Karels (huw.bev.); Hellevoetsluis 19.30 uur ds. Baan; Hilversum 19.45 uur ds. De Leeuw; Hoofddorp 19.45 uur ds. Visscher; Katwijk aan Zee 19.45 uur ds. Pater; Leerdam 19.30 uur ds. Meeuse; Melissant 19.30 uur ds. Silfhout; Nieuw Beijerland 19.30 uur ds. Vermeij; Nieuwdorp 19.30 uur ds. De Heer; Nieuwe Tonge 19.30 uur ds. Hoogerland; Opheusdum 19.30 uur ds. Verweij; Opperdoes 19.30 uur ds. W. Harinck; Oudemirdum 19.30 uur ds. Van Rijswijk; Puttershoek 19.30 uur ds. Moens; Sprang-Capelle 19.30 uur ds. Joosse; Utrecht 20.00 uur ds. Hogchem; Westzaan 19.30 uur ds. Karens; Zaanendam 19.30 uur ds. Van der Net (H.D.).

■ DONDERDAG 20 MEI 2010

Andijk 19.30 uur ds. Van Belzen; Beekbergen 19.30 uur ds. Van Dieren; Hardinxveld-Giessendam 19.30 uur ds. Karens (voor de zending); Krabbendijke 19.30 uur ds. Hoogerland; Naaldwijk 19.45 uur ds. Terlouw; Nieuwdorp 14.30 uur ds. Meeuse (huw.bev.); Ooltgensplaat 19.30 uur ds.

Bakker (H.D.); Poortugaal 19.30 uur ds. Vermeij; Rhenen 19.30 uur ds. L. Blok; Ridderkerk-Slikkerveer 19.30 uur ds. Gunst; Rotterdam-IJsselmonde 19.30 uur ds. F. Mulder; Scherpenisse 19.30 uur ds. Brugge (voor de zending); Terwolde-De Vecht 13.30 uur ds. Boeder (huw.bev.); Urk 16.00 uur ds. van Belzen (huw.bev.).

■ VRIJDAG 21 MEI 2010

Aagtekerke 14.30 uur ds. Tuinier (huw.bev.); Kapelle-Biezeling 14.30 uur ds. Baan (huw.bev.); Scherpenisse 14.30 uur ds. Bakker (huw.bev.); Veenendaal 13.45 uur ds. F. Mulder (huw.bev.); Yerseke 14.30 uur ds. Van Krimpen (huw.bev.).

■ EVANGELISATIESAMENKOMSTEN

Alkmaar ('t Wuiver 2-a) 10.00 en 16.30 uur ev. G. Baan; Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 en 17.00 uur ev. J. Krijgsman; Emmen (Prinsesselaan 6-l) 9.30 en 15.30 uur ev. C. van Drunen; Leeuwarden (Achter de Hoven 2-c) 9.30 en 16.00 uur ev. S. de Visser; Merksem (Oude Bareellei 64) 10.00 en 17.00 uur ev. A. van Setten; Tilburg (Offenbachstraat 105) 10.00 en 18.30 uur ev. H.J. van den Boogaart.

■ EVANGELISATIEPOSTEN

Alkmaar:

Evangelist G. Baan; kerkgebouw 't Wuiver 2-a, Oudorp NH, gem. Alkmaar; samenkomsten iedere zondag om 10.00 en 16.30 uur. U bent hartelijk welkom in de inloop/bijbelshop 't Wuiver, Stationsweg 96a, Alkmaar (t.o. NS- en busstation). Openingstijden: dinsdag t/m vrijdag van 10.00-16.00 uur, zaterdag van 13.00-17.00 uur.

Amsterdam:

Evangelist J. Krijgsman; kerkgebouw Bij Simon de Looier, Looiersgracht 70. Samenkomsten iedere zondag 10.30 en 17.00 uur. Steun het evangelisatiewerk door uw gift en belangstelling. Breng eens een bezoek aan onze evangelisatiepost. Hartelijk welkom! Openingstijden: dinsdag tot en met zaterdag van 10.00 tot 16.00 uur.

Emmen:

Evangelist C. van Drunen; kerkgebouw Prinsesselaan 6-l te Emmen; samenkomsten iedere zondag om 9.30 en 15.30 uur.

Leeuwarden:

Evangelist S. de Visser; kerkgebouw Achter de Hoven 2-c; samenkomsten iedere zondag om 9.30 en 16.00 uur.

Op vakantie in Friesland? Welkom in onze inloop, die geopend is op vrijdag van 11.00 tot 16.00 uur en zaterdag van 11.00 tot 15.00 uur.

Merksem:

Evangelist A. van Setten; kerkgebouw "De

Bron", Oude Bareellei 64; samenkomsten iedere zondag om 10.00 en 17.00 uur. U bent ook hartelijk welkom in het inloophuis, geopend van dinsdag t/m vrijdag van 13.00-16.00, donderdagavond van 18.00-21.30 uur en zaterdag van 10.30-13.00 uur.

Rotterdam:

Inloop- en Bijbelcentrum 'In de Gouwstraat', Gouwstraat 36-b, Rotterdam-Charlois.

Kom eens langs, u bent hartelijk welkom. De inloop is geopend van dinsdag tot en met zaterdag tussen 10.00 en 16.00 uur.

Tilburg:

Kerkruimte: Offenbachstraat 105 Tilburg.

Zondagse samenkomsten om 10.00 en 18.30 u.

Het inloopcentrum: Het Kruispunt, is geopend op di en wo van 14.00-17.00 u. Do van 10.00-17.00 u. Vr van 10.00-15.00 u. U bent van harte welkom.

Den Haag:

Inloophuis 'Het Kompas': Apeldoornselaan 228, Den Haag.

Openingstijden: dinsdag 10.00 - 16.00 uur; woensdag 10.00 - 13.00 uur; donderdag t/m zaterdag 10.00 - 16.00 uur.

Voor alle in dit nummer genoemde toekomstige data geldt:

Indien de Heere wil en wij leven.

ADVERTENTIES

CHRISTELIJKE BEGRAFENISONDERNEMING
G. WEGENAAR

Buurtlaan West 26 tel. 0318-526641
3905 JR Veenendaal www.wegenaar.nl

Wij verzorgen begravenissen in Veenendaal, Ede, Bennekom, Wageningen, Rhenen e.o.

Boekenmarkt op D.V. zaterdag 15 mei bij Winkelcentrum De Hoge Wal in Rijssen. Van 10-16 uur. (theologie, leesboeken, kinderboeken enz.)
P. Helder Tel. 0318-543570.

• DIVERSE BLOKFLUITEN
• DWARSFLUITEN
• MUZIEKSTANDAARDS
• ROEMEENSE PANFLUITEN
• VIOLIN
R. MULDER - STAPHORST
06 12 610 628 B.G.G. 0522 253944

Orgelcentrum HET BINNENVELD
In- en verkoop van klassieke orgels

JOHANNUS
DOMUS
UNICO
CONTENT
EMINENT

Onze showroom is geopend op afspraak.

Wim en Jenny Achterstraat
Friesesteeg 56
3911 VR Rhenen
telefoon 0317 - 61 20 10

www.orgelcentrum.nl

Van BOEKHANDEL & UITGEVERIJ
Horssen bv

Dorpsstraat 100 - 3881 BE PUTTEN
 Tel. 0341 36 22 77 - info@van-horssen.com
 www.van-horssen.com

Het juiste adres voor:

Bijbels, Theologische boeken, Leesboeken
voor jong en oud, Voordeelboeken,
Tweedehands, CD's en bladmuziek.

Voor een zorgzame begeleiding

Barneveld,
Scherpenzeel e.o.
A. Koster
Telefoon: 033 277 0555

Kantoor: Stationsweg 411
3925 CD Scherpenzeel

Centraal nummer (24 uur):
033 277 0555

Vakantie in de **BETUWE**
U bent welkom op minicamping
de **VIJVERHOF** in **OMMEREN**
activiteiten, kindvr. caravanverhuur
4 pers. en vak.woning voor 6 pers.
voor info: 0344 601973
www.vijverhof-ommeren.nl

PSYCHOLOGENPRAKTIJK
BROUWER

hulpverlening aan kinderen,
jongeren en volwassenen

RIDDERKERK
Verlengde Kerkweg 11

BARNEVELD
Wilhelminastraat 14

METEREN (GELDERMALSEN)
Dorpsstraat 18

Bel voor informatie of aanmelding:
0180 - 42 69 55
of kijk op www.psychbrouwer.nl

Zorg dichtbij

Waar u ook woont,
Agathos brengt zorg dichtbij:
• **Huishoudelijke verzorging**
• **Persoonlijke verzorging**
• **Verpleging**
• **Psychosociale zorg**

Bel de Zorglijn **(010) 264 07 77** en u krijgt uw rayoncoördinator
aan de lijn. Agathos stelt zelf indicaties voor veel zorgvragen.
Kunnen we geen indicatie stellen? Dan begeleiden we u bij de
CIZ-aanvraag. U ziet, ook indicatiestelling is onze zorg!

Agathos
THUISZORG

T 010 264 07 77 | www.agathos-thuiszorg.nl

Zorg met een eigen kleur

Rijssen. Te huur zomerhuisje
2-4 pers. v.a.g.v. Tel. 0548-514108.

*Voor een waardige en
stijlvolle verzorging
van begrafenissen*

met aandacht voor uw persoonlijke wensen.
In alle rust, vertrouwdelijk en met bescheidenheid.

Wij verzorgen alléén begrafenissen door het gehele
land en zijn dag en nacht persoonlijk bereikbaar.

• H. de Jongh • P.H. van der Leer • D.D.E. Meliester.

Begrafenisonderneming de Jongh

Hardinxveld-Giessendam T (0184) 611 154
Waardenburg T (0418) 652 039
Werkendam T (0183) 701 017

www.begrafenisondernemingdejongh.nl

**Rust en ontspanning in de
prachtige Eifel!** Ruime apparte-
menten te huur. Inl.: 0049 6594
258990 en www.huizesolagratia.nl

Samenwerkingsprobleem?
Arbeidsconflict?

Mediation is een optie.

dr. S.D. Post MPM
nmi-mediator
06 49 49 81 44
info@sdpadvies.nl

Ook voor coaching en supervisie

AMBTSKLEDING | ROUWKLEDING
KOORKLEDING | ZAKELIJKE KLEDING

T (033) 258 98 30

Tel. bereikbaar van ma - za van 8.00 - 20.00 u

SERVICE AAN HUIS MOGELIJK

DOOSTEINDE 85A | SCHERPENZEEL
WWW.BOEDERCOMFORTKLEDING.NL

begrafenisverzorging
Den Hollander

Begravenissen in Vlaardingen, Rotterdam,
Gouda, Den Haag en omstreken.

Opbaarmogelijkheden in een door u gewenst
uitvaartcentrum of thuis met koeling.

Geen crematies.

T. den Hollander
P.N. den Hollander
Mozartlaan 13
3131 ES Vlaardingen

Tel. 010 - 4600509

www.begrafenisverzorgingdenhollander.nl

**PLEASE
HELP!**

**Wilt u het onderwijs in?
Spreekt u Engels?**

We hebben dringend behoefte aan docenten, docenten in
opleiding, onderwijsassistenten, instructeurs en mensen die
bijles kunnen geven. Bent of kent u iemand die **Engels** kan
geven, neem direct contact op met de heer J. Schouten
(directie) tel. 06 20249456 of mail Sk@vanlodenstein.nl.

Wilt u een informatiepakket of vrijblijvend
contact met een docent Engels, mail dan
naar slg@vanlodenstein.nl

Kijk ook op onze website www.vanlodenstein.nl

Goed voor nu en later!

VLC
van lodenstein
college

Dank u wel voor de kinderbijbel!

Mag ik ook nog een psalmboek?

Stichting China
Veenendaal

Stort uw bijdrage op
rekening 32 06 66
t.n.v. Stichting China
Postbus 1150
3900 BD Veenendaal

Begrafenisonderneming STAM
Molenstraat 153, 2961 AK Kinderdijk
Tel. 078 6919005 - **Geen crematies** -

Reformatische Psychologenpraktijk Nederland

Identiteitsbewust, Persoonlijk, Vertrouwend, Doelgericht

Wij bieden identiteitsbewuste **hulp** aan **kinderen, jongeren en volwassenen** met o.a.:

- Relatieproblemen
- Opvoedingsvragen
- Gedragsproblemen
- Gezinsproblemen
- Persoonlijke problematiek (zoals Depressie, Angst, Identiteitsvragen)
- Arbeidsproblemen
- Autistisch Spectrum Stoornis

Tevens bieden wij hulp bij PGB aanvragen en verlengen.

Voor meer informatie of aanmelding:
010 - 483 64 08

Vestigingslocatie: Alblasterdam
info@rpnederland.nl www.rpnederland.nl

T.h.: mooie, ruime **vak.won.**
(5 pers.) op boerderij in Kortgene,
ZEELAND. Tel: 0113-302209.

RIJSSSEN, 8 pers. vak won.
met wasm. en droger; 3 sl.k.
22 mei-12 juni en na 21 aug. vrij.
Tel. 0548-513269.

Seksualiteit en mensen met een verstandelijke beperking

Voor vragen over:

- seksuele opvoeding of -ontwikkeling
- (vermoeden van) seksueel misbruik

Helpende Handen
Advieslijn T 0900 447 26 36
Bereikbaar tijdens kantooruren

E hhal@helpendehanden.nl | www.helpendehanden.nl

helpende handen staat naast je

Karel Pul begrafenisverzorging

- Dag en nacht bereikbaar voor persoonlijke zorg
- Wij verzorgen begrafenissen op de gehele Veluwe en omliggende plaatsen

Tel. 0341-562757 www.karelpul.nl
Korpersteeg 24a, 3853 LD Ermelo

Tom van Hell Fotografie

Bruidsreportage's vanaf € 750 inc album
Familiefotografie ☎ 033 2774445
Bedrijfsfotografie. ☎ 06 27122967
www.tomvanhell.nl
Reportage inc. professioneel digitaal album
40 x 30 cm 50 blz voor € 950

Prachtige chalets en bungalows in Voorthuizen en Rijssen/Holtten

Vraag onze vernieuwde brochure aan.

... heel eigen

 Casa Familia

(0548) 36 52 24, www.casafamilia.net

REVOKE *Reformatische Vereniging van Ongewild Kinderloze Echtparen*

De vereniging streeft onder meer naar:

- het bevorderen van contacten tussen ongewild kinderloze echtparen
- het steun verlenen aan deze doelgroep
- het geven van voorlichting
- ethische aspecten belichten op behandelmethoden voor onvruchtbaarheid

Info: www.revoked.nl e-mail: info@revoked.nl tel. 0184-642253

werken bij Driestar Educatief

IS TOP!

KOM NAAR ONZE INFO-BIJEENKOMST
op D.V. 26 mei om 19.30 uur.

Tijdens deze bijeenkomst:

- Informatie over onze organisatie, de arbeidsvoorwaarden en de functies
- Gesprekken met leidinggevenden en medewerkers
- Rondleiding en informeel samenzijn

Meer informatie en aanmelding:
www.driestar-educatief.nl

 Driestar educatief
TALENT IN ONTWIKKELING
Gouda tel (0182) 54 03 33 www.driestar-educatief.nl

Begrafenisverzorging van der Vliet

Voor een stijlvolle begrafenis

in Elspeet en omstreken

G.J. van der Vliet, Boekweitweg 22,
8075 CP ELSPEET

Tel: 0577-492830, b.g.g. 06-12934519
Dag en nacht voor u bereikbaar.

Wij verzorgen alleen begrafenissen.

Alberta / Canada

Vakantiewoning - 2 tot 8 pers.
noblefordvacations@yahoo.com
Tel. 001-403-381-4971.

Mooie vak-bungalow in Garderen.

Wk 26/27 of 28 nog beschikbaar
Fam. LC van den Berg
Tel. 0180-313155 / 06-38204213.

Vakantie Oostenrijk: Te huur:
luke chalets of **appartementen**,
2-9 pers., in omgeving v. Saalbach-
Hinterglemm/Zell am See, Kerk-
diensten tijdens zomervakantie.
Info: 06-51 166845/0180-322181.

NEDERLAND IN BANGE DAGEN

Herinnering aan de mobilisatie en oorlog
1939 - 1945

ds. A. Hoogerland

*Het was een tijd van zware druk
Van Nederland onder 't Duitse juk.*

HET GEDENKEN VAN DE DADEN DES HEEREN

ds. J. Mijnders

*Een herdenkingspreek ter gelegenheid van de
vijftienvestigjarige bevrijding van de Duitse
overheersing, met een korte levensbeschrijving
over de oorlogstijd.*

Prijs per stuk € 2,50 / Beide uitgaven voor € 4,50

Kijk voor overige uitgaven op onze website www.st-lectori-salutem.nl

LECTORI SALUTEM

U kunt uw bestelling telefonisch of per email doorgeven

email: ls@ripepublishing.com
telefoon: 0113 - 613740
Prinses Christinastraat 27 4455 BC, Nieuwdorp
Oranjestraat 21 8071 LD, Nunspeet

Stam Consultancy

management & advies in het onderwijs

Laan 1940-1945 17
4194 RG Meteren

T. 0345-576076
M. 06-41503464
E. bstam@kliksafe.nl

- Interim-management
- Bestuursondersteuning
- Coaching directie en leerkrachten

Ambtskleding

2- of 3-delige kostuums, preekjassen
overhemden, dassen, hoeden

Trouwkostuums

Jacquets, gilets, schoenen,
accessoires

Geerts
herenkleding Dorpsstraat 229,
3925 KC Scherpenzeel
tel. (033) 277 88 99

Als gevolg van de organisatiestructuurwijziging die per 1 april 2010 is ingevoerd heeft Stichting Zorgverlening van de Gereformeerde Gemeenten in Zeeland per direct plaats voor:

Teamleider facilitair

voor 24 uur per week
vacaturenummer: 07.10

Stichting Zorgverlening
biedt huisvesting,
verzorging en verpleging
aan cliënten met een
zorgvraag. Zij beheert de
zorgcentra Eben-Haëzer in
Middelburg, Rehoboth in
Goes en 120 senioren-
woningen in de provincie
Zeeland. In de senioren-
woningen van de
Stichting wordt thuiszorg
geboden. De grondslag
van de Stichting is de
Bijbel en de Drie
Formulieren van Enigheid.

Functie-informatie

Als teamleider geef je leiding aan het facilitair team van locatie Rehoboth. Daarnaast coördineer en bewaak je de kwaliteit en de kwantiteit van de facilitaire dienstverlening. Hieronder vallen de keuken, de winkel, de huishoudelijke dienst intramuraal, de wasserette en de linnenkamer. Er wordt gewerkt conform HACCP. De teamleider is verantwoordelijk voor het aspect "wonen" binnen de locatie. De teamleider ontvangt leiding van de manager Facilitair&Vastgoed.

Functie-eisen

- Kennis van en ervaring met managementtechnieken, consumptieve technieken en huishouding op MBO-niveau is vereist. Daarnaast is kennis van en ervaring met arbo-regelgeving, HACCP-wetgeving, inrichten van logistieke processen en leidinggeven vereist.
- Je beschikt over goede contactuele eigenschappen als tact, servicegerichtheid, het kunnen motiveren en stimuleren van medewerkers, het beheersen van conflictsituaties, hulpvaardigheid, cliëntvriendelijkheid en onderhandelingsvaardigheden bij inkoop van materialen en middelen.
- Je dient lid van de Gereformeerde Gemeenten of aanverwant kerkgenootschap te zijn.

Arbeidsvoorwaarden

De functie is ingeschaald in FWG50 van de CAO VVT. De aanstelling in de functie geldt voor één jaar. Bij gebleken geschiktheid volgt een aanstelling voor onbepaalde tijd.

Informatie en sollicitatie

Meer informatie over de vacatures is te vinden op onze website: www.stichtingzorgverlening.nl. Je kunt je sollicitatiebrief, voorzien van CV en met vermelding van het vacaturenummer, tot uiterlijk donderdag 20 mei 2010 richten aan:

Stichting Zorgverlening

T.a.v. Leonie Boot, personeelsadviseur
Briandlaan 2 • 4334 GP Middelburg • of: lboot@stichtingzorgverlening.nl

“Die reistijd heb ik best over voor een *topopleiding*”

Kom eens proefstuderen!

Open avond
deeltijdopleidingen
D.V. 19 mei

Driestar hogeschool

TALENT IN ONTWIKKELING

Gouda tel. (0182) 54 03 33 www.driestar-hogeschool.nl

HARKES *Persoonlijke zorg voor uw begrafenis*
Begravenissen

Telefoon (0172) 21 21 22

Dokter Hamburgerlaan 59 - 2771 JR Boskoop

*Wij verzorgen alleen begrafenis
Dag en nacht bereikbaar – overal te ontbieden*

Te Huur: Stroe (op de veluwe).
Dichtbij bos en heide, luxe vrijstaande, compleet inger. vakantiewoning, 8 à 10 pers. Nog vrij tot week 28 en na week 33.
Tel. 0342-44 05 05

Te koop eengezinswoning in Monster (3 km van 's Gravenzande) vraagprijs € 189.000.
Inl. Tel. 06-20367517.

Beekbergen/Lieren Op de Veluwe Nog enkele weken te huur: Juni, Juli en Augustus. Ook mogelijk te huur voor enkele dagen of mid-week. Mooi **vakantiehuis voor 2-4 personen**. Mooi uitzicht op bosrand. Bezienswaardigheden in de omgeving: Natuurpark Apenheul, Park Berg en Bos, Paleis Het Loo te Apeldoorn, Natuurpark De Hoge Veluwe te Hoenderloo, Waterval te Loenen enz.
Tel. 055-5062675 of 06-20400791.
E-mail: aj.schut@solcon.nl

'n Helder geluid!

Lagarde

De geluidssystemen van Lagarde, helder en krachtig.

Bel (0341) 37 57 57 voor meer informatie.

Woudenberg/Scherpenzeel. Minicamping 'Klein Oudenhorst'

Nog enkele weken vrij: 4-6 pers. stacaravans en st.plaatsen voor uw eigen kampeermiddelen. Goede sanitaire voorz. Wasm. + droger aanw.
Tel. 0343-481558.
www.kleinoudenhorst.nl

NIEUWE SERIE van C. van Rijswijk Herauten van het kruis

Deel I 'De vlucht langs het koord'

Een hoogtepunt uit het leven van Calvijn.

Deze serie is bedoeld voor kinderen vanaf 10 jaar.

Ongetwijfeld zullen ook ouderen door de leerzame inhoud worden geboeid. Het boekje is voorzien van mooie illustraties en heel geschikt om voor te lezen.

45 pagina's voor **€ 5,50**

Postbus 213 - 3850 AE Ermelo
tel. 0341-563310
fax 0341-493055
www.delezerboeken.nl
e-mail: info@delezerboeken.nl

DE LEZER
Uitgeverij en
Boekhandel

DE TWEDE DRUK BINNEN EEN JAAR VAN:

Praktische uitleg van de Psalmen

door ds. J.H. Donner

in twee fraai uitgevoerde banden totaal 1017 pagina's.

Op een nauwkeurige wijze hertaald door de heer J.C. Vogel

Het geheel is voorzien van een aanbevelend 'Ten geleide' door ds. J.J. van Ekeveld waarin hij o.a schrijft:

'Vrijmoedig durf ik te zeggen, dat u hier een verklaring vindt met voedsel voor het geestelijk leven. Iedere kerkganger kan hier zaken vinden, die voor hem van wezenlijk belang zijn'

En ds. G.J. van Aalst schrijft in de boekbespreking in de Saambinder van 26 maart 2009 het volgende:

'Eenvoud gepaard met diepgang. Wetenschap en Godsvrucht. Dat maakt deze eenmalige (her)uitgave dan ook zo waardevol. Daarom zouden we ze ook graag in de handen van de gemeente willen zien. Vooral ook van onze jongeren. Het laat zich als een dag-boek lezen'

Deze uitgave is ook bijzonder geschikt als belijdenisgeschenk!!

Prijs compleet slechts **€ 59,90**

Verkrijgbaar bij:

HOEKMAN
boekhandel plus

Noordzandstraat 34, 4401 CG Yerseke
tel. 0113-572907

email: info@hoekmanboekhandelplus.nl

Ook verkrijgbaar bij uw boekhandel

Dé inrichter voor Kerk, School en Kantoor

Showroom: Marconistraat 13, 4461 HH Goes
 Postadres: Postbus 36, 4400 AA Yerseke
 T 0113 57 29 07 F 0113 57 38 73
 E info@piethoekman.nl M 06 53 15 47 11

HOEKMAN
 GOES - YERSEKE

Te huur: nieuwe **4 pers. chalet**
 aan het water in **Nunspeet**, bij het
 Veluwemeer vrij vanaf heden.
 Tel. 06-20999516 / 0345-558258.

Te koop in Geldermalsen,
 Zeer ruime eensgezinswoning
 aan de Tunnelweg 22 in
 Geldermalsen. Twee onder een
 kap met eigen oprit en grote tuin.
 Dit huis biedt heel veel mogelijk-
 heden. Op loopafstand van
 reformatorische school en de Ger.
 Gemeente.
 Vraagprijs €329.000,- k.k.
 Vraag verdere inlichtingen
 Tel: 06-51916862.

Vrijst. 6 pers. stenen bungalow in
 de bossen van **Holten/Rijssen**.
 Nog vrij weken 20, 21, 23 tm 28, 33,
 34 en 39 e.v. Veel privacy en
 voorzieningen. Tel. 0180-521219.

Zorg...
 Respect...
 Aandacht...
 Geen crematies...

Walcheren, Noord- en Zuid-Beveland

Tel. 0118-616012 of 0113-342304

Benthuizen, te koop ruime
woning, twee onder een kap, met
 7 slaapkamers. Garage/berging
 21 m², en betegelde zonnige
 achtertuin van 100m² op het zuid-
 westen. Inhoud woning ongeveer
 500 m³, perceelgrootte 240 m².
 Vraagprijs € 349.500,- Oplevering
 in overleg. Inlichting
 06-20609410 of 079-3310611.

Tel. (010) 458 31 12

Dag en nacht bereikbaar Overal te ontbieden

D.W. Schipper
 010-450 66 26
 Capelle a/d IJssel

J. Kooijman
 0182-58 39 32
 Gouda

WIJ VERZORGEN ALLEEN BEGRAFENISSEN

partij
 voor het
 leven

SGP 1

SGP-jongeren

De Landelijke Verkiezingsavond

Waarom: D.V. zaterdag 26 mei 2010
Waar: Apeldoorn
Inhoud: Debat met W. C.G. van der Staaij, Prof. Dr. E. Bijlgaaf,
 A.J.C. van Bommel, G.P. Schaapbroek, statements,
 video en bowl.
Tijds: Dinsdag 20:30 uur, opening 18:45 uur
Locatie: Jacobus Fragles, Afdelingsweg 71, Apeldoorn
 Kijk voor meer informatie: www.partijvoorhetleven.nl

Bijbels voor de Miao

Evangelist Ming woont in een Miao bergdorp in China.
 De mensen vragen hem om Bijbels. Er is een groot tekort.

**"De complete Bijbel in onze eigen taal.
 Gods Woord in de taal van ons hoofd en ons hart.
 Een Miao Bijbel in alle handen. Dat willen we graag.**

Maakt u hun verlangen mogelijk? Een biddend hart,
 een gulle hand. Zo draagt u bij. Dank u wel.

Postbank 31.555.32 o.v.v. Miao Bijbels
 Grachtweg 20, 2161 HN Lisse | www.bonisa.nl | 0252 - 41 82 69

Bonisa
 ZENDING

15 mei 15^e Zendingsmarkt

"Ter Hoogkerk" Middelburg (Breewijk)

Ruim 100 kramen
 Rommelmarkt
 Opbod (10.30 uur)
 Schaarlift
 Rondritten
 Glasblazer
 Schapen scheren
 2e hands boeken
 Cartoontekenaar
 Ballonnenman
 2e hands kleding
 en meer...

D.V. zat. 15 mei 2010 09.00 - 16.00u

Activiteiten voor jong en oud